

Odpowiedź Konsultanta Krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego w sprawie podawania przez pielęgniarki środowiskowe/rodzinne wlewów kroplowych i leków drogą dożylną w warunkach domowych

Ewa Obrzut
Konsultant Krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego

W odpowiedzi na pismo z dnia 06.02.2003 roku w sprawie podawania przez pielęgniarki środowiskowe/rodzinne wlewów kroplowych i leków drogą dożylną w warunkach domowych, uprzejmie wyjaśniam:

Ustawa z dnia 05.07.1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej Art. 4 i Art. 5 stanowi „... wykonywanie zawodu pielęgniarki/położnej polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz z zakresu promocji zdrowia...”

Udzielanie świadczeń, o których mowa w Art. 4 i 5 pielęgniarka/położna wykonuje przede wszystkim poprzez p. 4 „...realizację zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji...”

Tak więc podstawą do podania przez pielęgniarkę, położną leku, w tym również drogą dożylną, bądź wykonania wlewu kroplowego (w warunkach zarówno ambulatoryjnych jak i domowych), jest udokumentowane zlecenie lekarskie, które powinno zawierać oprócz nazwy leku, dawki, sposobu i czasookresu podawania, również zapis, o tym że zabieg należy wykonać w warunkach domowych, bez obecności lekarza.

Za zlecenie lekarskie (leki i drogę podawania) odpowiedzialność ponosi lekarz (Art. 45 Ustawy o Zawodzie Lekarza). Pielęgniarka ponosi odpowiedzialność jedynie za prawidłowe wykonanie zlecenia.

Jednocześnie Art. 22 p. 4 i 5 Ustawy o Zawodach Pielęgniarki i Położnej daje pielęgniarce i położnej prawo odmowy wykonania zlecenia lekarskiego.

Kolejną regulacją prawną w zakresie podawania leków jest Rozporządzenie Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 2. 09. 1997 roku w sprawie zakresu i rodzaju świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych wykonywanych przez pielęgniarkę samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U. Nr 116 z dn. 01.10.1997 r.), które mówi, że pielęgniarka jest uprawniona do podawania dożylnego leków oraz kroplowego przetaczania dożylnego płynów w ramach postępowania w resuscytacji krążeniowej -oddechowej, wg-wymaganych standardów postępowania w stanach nagłych, pod warunkiem odbycia kursu specjalistycznego.

Wykaz produktów leczniczych wchodzących w skład zestawu przeciwwstrząsowego ratującego życie, które mogą być podane przez pielęgniarkę, położną, ustala Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16.12.2002 r. (Dz. U. Nr 236 poz. 2000).

Obecnie brak jest innych ustaleń prawnych dotyczących podawania leków silnie działających, mogących wywołać niepożądane objawy w stanie zdrowia, w warunkach domowych przez pielęgniarki środowiskowe/rodzinne.

Jako Konsultant Krajowy zamierzam zwrócić się do NRPIp z inicjatywą powołania zespołu interdyscyplinarnego na poziomie kraju, który podjąłby pracę nad powyższym zagadnieniem i wypracował określone standardy.

Ewa Obrzut
Konsultant Krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego